

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd – RP 49/2015 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar och vissa lagar som har samband med den

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar och vissa lagar som har samband med den (RP 49/2015 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Social- och hälsovårdsutskottet (ShUB 10/2015 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Uppgifter och ledning för Enheten för hälso- och sjukvård för fångar

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på Enheten för hälso- och sjukvård för fångar som är underställd Institutet för hälsa och välfärd. Enhetens verksamhetsområde omfattar hela landet.

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

2 §

Ansvarsområde och uppgifter

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar har till uppgift att ordna hälso- och sjukvård för fångar och häktade i enlighet med 10 kap. i fängelselagen (767/2005) och 6 kap. i häktninglagen (768/2005).

3 §

Ledning och beslutanderätt

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar leds av en föreståndare för hälso- och sjukvården för fångar. Föreståndaren avgör ärenden som gäller enheten, om det inte har föreskrivits att de ska avgöras av direktionen eller särskilt bestämts i arbetsordningen att någon annan tjänsteman ska avgöra dem.

4 §

Allmän styrning, utveckling, ledning och tillsyn

Den allmänna styrningen, utvecklingen, ledningen av och tillsynen över Enheten för hälso- och sjukvård för fångar hör till Institutet för hälsa och välfärd.

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar har en direktion som tillsätts av Institutet för hälsa och välfärd för fyra år i sänder. Direktionen består av en ordförande, vice ordförande och högst sju andra ledamöter med personliga ersättare. Direktionen fastställer arbetsordningen för Enheten för hälso- och sjukvård för fångar.

2 kap.

Förande av patientregister och utlämnande av patientuppgifter

5 §

Patientregister

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar ska föra ett patientregister i vilket de journalhandlingar som avses i 12 § i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) ska lagras. De uppgifter som ska införas i journalhandlingarna och deras förvaringstider anges i nämnda paragraf och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Bestämmelser om sekretess för de uppgifter som ingår i journalhandlingarna finns i 13 § i den lagen.

Uppgifter i patientregistret får endast behandlas av personer som vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar eller på uppdrag av den deltar i vården av patienten eller i andra uppgifter i samband med vården. Yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som är anställda av

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

Brottspåföljdsmyndigheten ska lagra de uppgifter som uppkommit när de utför sina hälso- och sjukvårdsuppgifter i det patientregister som avses i denna paragraf.

På behandlingen av patientuppgifter tillämpas dessutom bestämmelserna i lagen om elektrokirurgisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007).

6 §

Utlämnande av uppgifter ur patientregistret

Utöver vad som föreskrivs om utlämnande av patientuppgifter utan patientens skriftliga samtycke i 13 § 3 och 4 mom. i lagen om patientens ställning och rättigheter eller i någon annan lag, får en läkare som svarar för hälso- och sjukvården för fångar eller intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, eller enligt läkarens instruktion någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, lämna ut uppgifter som lagrats i patientregistret enligt följande:

1) till direktören för ett bedömningscentrum eller en fängelsedirektör eller en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten som utsetts av någondera av dem, sådana uppgifter om risk för våld, självmord eller smittsam sjukdom eller andra motsvarande, sjukdomsrelaterade risker som gäller en fånge eller intagen i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten och som är nödvändiga för att skydda personens liv, hälsa eller säkerhet eller för att förhindra att andra personers liv, hälsa eller säkerhet äventyras,

2) till direktören för ett bedömningscentrum eller en fängelsedirektör eller en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten som utsetts av någondera av dem och som svarar för ordnandet av sysselsättning, sådana uppgifter som anknyter till säkerställandet av arbetarskyddet och som är nödvändiga för bedömning av arbetsförmågan hos en fånge eller intagen i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten när han eller hon ska placeras i arbete samt sådana uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av funktionsförmågan hos en fånge eller intagen i enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten när han eller hon ska placeras i studier eller annan verksamhet,

3) till en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet i vars tjänsteuppgifter ingår behandling av ett sådant frigivningsärende i fråga om en fånge som avses i 1 § 2 mom. i lagen om förfarandet vid frigivning av långtidsfångar (781/2005), en bedömning av risken för våld och en farlighetsbedömning för behandlingen av ärendet samt till direktören för ett bedömningscentrum eller en fängelsedirektör eller en tjänsteman som utsetts av någondera av dem och som svarar för ordnandet av sysselsättning, ett skriftligt utlåtande om slutsatserna av farlighetsbedömningen för planering och genomförande av den verksamhet som ordnas med stöd av den bedömda risken för våld.

Utän patientens samtycke får sådana uppgifter i patientregistret lämnas ut till yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som är anställda vid Brottspåföljdsmyndigheten och som är nödvändiga för deras uppgifter inom hälso- och sjukvården.

Utän skriftligt samtycke av den registrerade personen får endast sådana uppgifter som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten och som inte anger sjukdomens art eller någon annan detalj om personens hälsotillstånd eller vård röjas för andra anställda inom Brottspåföljdsmyndigheten än dess yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården.

För ändamål som avses i 1 mom. 3 punkten får också uppgifter som ingår i utlåtandet om en i 17 kap. 45 § i rättegångsbalken avsedd undersökning av sinnestillståndet hos en svarande i brottmål lämnas ut till den del där bedöms om den åtalade ska anses vara synnerligen farlig för någon annans liv, hälsa eller frihet.

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

7 §

Rätt att få uppgifter av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård och av andra myndigheter

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag har Enheten för hälso- och sjukvård för fångar trots sekretessbestämmelserna rätt att av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård få uppgifter ur deras patientregister för utarbetande av det utlåtande eller den bedömning av risken för våld i fråga om en fånge som avses i 1 § 2 mom. i lagen om förfarandet vid frigivning av långtidsfångar samt för planering och genomförande av den verksamhet som ordnas med stöd av dessa i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten. För utarbetande av den bedömning eller det utlåtande som avses ovan har Enheten för hälso- och sjukvård för fångar rätt att av Institutet för hälsa och välfärd få uppgifter som ingår i en i 17 kap. 45 § i rättegångsbalken avsedd undersökning av sinnestillståndet hos en svarande i brottmål och i det utlåtande som ges om den.

Uppgifter som avses i 1 mom. får endast hanteras av sådana tjänstemän vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar som nödvändigtvis behöver uppgifterna för att utföra de uppgifter som nämns i det momentet. Handlingarna ska förstöras så snart de inte längre behövs för de syften som anges i det momentet.

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar har rätt att få uppgifter som ingår i Brottspåföljdsmyndighetens verkställighetsregister, samhällspåföljdsregister samt övervaknings- och verksamhetsregister till den del det är nödvändigt för att de personer som är verksamma vid enheten ska kunna utföra sina uppgifter. Uppgifterna kan även lämnas ut genom teknisk anslutning. Innan anslutningen öppnas ska det säkerställas att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

3 kap.

Styrning och tillsyn av hälso- och sjukvården för fångar

8 §

Allmän styrning, planering, utveckling och tillsyn

Social- och hälsovårdsministeriet har hand om den allmänna styrningen, planeringen, utvecklingen och tillsynen av hälso- och sjukvården för fångar.

9 §

Behörigheten för tillsynsmyndigheterna för hälso- och sjukvården

Regionförvaltningsverket utövar tillsyn över lagligheten i den hälso- och sjukvård för fångar som ordnas och produceras av Enheten för hälso- och sjukvård för fångar och utövar styrning med anknytning till vården.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården styr regionförvaltningsverkens verksamhet i fråga om verkställigheten, samordningen och harmoniseringen av tillsynen och den därtill relaterade styrningen. Trots vad som föreskrivs i 1 mom. övervakar tillstånds- och tillsynsver-

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

ket lagligheten i den hälso- och sjukvård för fångar som ordnas och produceras av Enheten för hälso- och sjukvård för fångar och utövar styrning med anknytning till vården i synnerhet när det är fråga om

- 1) principiellt viktiga eller vittsyftande ärenden,
- 2) ärenden som har väsentligt samband med övervakningsärenden som behandlas vid Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och som gäller annan hälso- och sjukvård eller yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, samt
- 3) ärenden som de tjänstemän vid regionförvaltningsverket som behandlar övervakningsärenden är jäviga att behandla.

Närmare bestämmelser om arbetsfördelningen mellan Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverket i fråga om tillsynen och den därtill hörande styrningen utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

10 §

Styrnings- och utvärderingsbesök

För att genomföra styrning enligt 9 § får regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården göra styrnings- och utvärderingsbesök hos de verksamhetsställen vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar som ordnar och producerar hälso- och sjukvårdstjänster.

Styrnings- och utvärderingsbesöken och programmet för dem ska avtalas på förhand med Enheten för hälso- och sjukvård för fångar och det berörda verksamhetsstället.

11 §

Inspektionsrätt

Regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården får inspektera den hälso- och sjukvårdsverksamhet och de hälso- och sjukvårdstjänster som avses i denna lag samt de verksamhetsställen och lokaler som används vid ordnandet av dem när det finns grundad anledning att förrätta en inspektion. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan ålägga regionförvaltningsverket att på dess vägnar förrätta inspektionen. En inspektion får förrättas utan förhandsanmälan. Beslutet om inspektion får inte överklagas genom besvär.

Inspektören ska ges tillträde till fängelset och alla lokaler i verksamhetsstället för Enheten för hälso- och sjukvård för fångar. Vid inspektionen ska, trots sekretessbestämmelserna, alla handlingar som inspektören begär och som är nödvändiga för inspektionen läggas fram, och inspektören ska avgiftsfritt ges de kopior han eller hon begär. Inspektören har även rätt att ta fotografier under inspektionen. Inspektionsrätten gäller inte lokaler och utrymmen som används för boende av permanent natur. Rätten att fotografera gäller inte fångar och intagna i en enhet vid Brottpåföljdsmyndigheten.

Inspektören kan biträdas av sådana experter som behövs för inspektionen. På experterna tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974). Polisen ska vid behov ge regionförvaltningsverket och Till-

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

stånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården handräckning för förrättandet av en inspektion.

På inspektioner tillämpas i övrigt 39 § i förvaltningslagen (434/2003).

12 §

Förelägganden och tvångsmedel

Om brister eller andra missförhållanden som äventyrar patientsäkerheten upptäcks i ordnandet eller genomförandet av hälso- och sjukvården för fångar eller om verksamheten i övrigt strider mot denna lag eller någon annan lag som gäller hälso- och sjukvården för fångar, kan regionförvaltningsverket eller Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården meddela ett föreläggande om hur de ska avhjälpas. När föreläggandet meddelas ska det utsättas en tid inom vilken de behövliga åtgärderna ska vidtas. Om patientsäkerheten så kräver kan det bestämmas att verksamheten omedelbart ska avbrytas eller användningen av en verksamhetsenhet, en del av den eller en anordning förbjudas omedelbart.

Regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan vid vite eller vid äventyr att verksamheten avbryts eller att användningen av en verksamhetsenhet eller en del därav eller av en anordning förbjuds, förplikta Enheten för hälso- och sjukvård för fångar att iaktta ett i 1 mom. avsett föreläggande.

Beslut av regionförvaltningsverket och av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården om avbrytande av verksamheten eller om förbud mot användningen av en verksamhetsenhet eller en del därav eller av en anordning ska iakttas trots att ändring har sökts, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Bestämmelserna i denna paragraf gäller inte sådan verksamhet som avses i läkemedelslagen (395/1987) och som övervakas av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet eller sådan verksamhet som avses i strålskyddslagen (592/1991) och som övervakas av Strålsäkerhetscentralen. Om regionförvaltningsverket eller Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården i sin tillsyn upptäcker brister eller andra missförhållanden i läkemedelsförsörjningen, ska Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet underrättas om dessa. Brister och missförhållanden som konstaterats vid användning av strålning ska anmälas till Strålsäkerhetscentralen.

13 §

Administrativ styrning samt uppmaning

Om en brist, felaktighet eller försummelse eller något annat missförhållande som upptäcks vid ordnandet eller genomförandet av hälso- och sjukvården inte ger anledning till åtgärder enligt 12 §, kan regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården delge Enheten för hälso- och sjukvård för fångar eller den person som svarar för den felaktiga verksamheten sin uppfattning om ett lagenligt förfarande eller göra den övervakade uppmärksam på att verksamheten ska ordnas på behörigt sätt och på kraven på god förvaltning. Regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan också uppmana den övervakade att avhjälpas bristen eller missförhållandet. Om de åtgärder som avses ovan inte kan betraktas som tillräckliga med hänsyn till de omständigheter som inverkar på helhetsbedömning-

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

en av ärendet, kan regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ge den övervakade en anmärkning för framtiden.

Administrativa styråtgärder eller uppmaningar av regionförvaltningsverket eller Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården enligt denna paragraf får inte överklagas genom besvär.

14 §

Behandling av tillsynsärenden

Regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska på basis av ett tillsynsärende som kommit till deras kännedom vidta de åtgärder som de anser vara befogade med tanke på säkerställandet av patientsäkerheten eller efterlevnaden av lagen.

Tillsynsärenden som baserar sig på händelser som ligger mer än två år tillbaka i tiden undersöks inte utan särskild orsak.

Särskilda bestämmelser om att ta ärenden till behandling enligt anmärknings- och klagomålsförfarandet finns i förvaltningslagen och i lagen om patientens ställning och rättigheter.

15 §

Tillsynsmyndighetens rätt att få uppgifter

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar är skyldig att till regionförvaltningsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården lämna uppgifter och utredningar som dessa begär, om de är nödvändiga för fullgörandet av respektive verks styrnings- och tillsynsuppdrag enligt denna lag. Uppgifterna och utredningarna ska lämnas avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna.

4 kap.

Särskilda bestämmelser

16 §

Anmälan till en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten

Om det med stöd av omständigheter som framkommit i samband med anordnandet av hälso- och sjukvård för fångar finns skäl att misstänka att en fånge äventyrar ordningen eller säkerheten vid Brottspåföljdsmyndigheten eller en fånges eller någon annan persons säkerhet, får Enheten för hälso- och sjukvård för fångar anmäla saken till en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten. Anmälan får dock inte ange sjukdomens art eller andra detaljer om hälsotillstånd eller vården och behandlingen.

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

17 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om direktionen för Enheten för hälso- och sjukvård för fångar och om direktionens uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet utfärdas också bestämmelser om personalen vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar samt om behörighetsvillkoren för och anställningen av de ledande tjänstemännen.

I enhetens arbetsordning bestäms om dess interna arbetsfördelning och om hur verksamheten i övrigt ska ordnas.

5 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

18 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

19 §

Övergångsbestämmelser

En hänvisning till Brottsförmyndighetens hälsovårdsenhet eller Fångvårdsväsendets hälsovårdsenhet i någon annan lag eller förordning eller i beslut av statsrådet eller ett ministerium avser efter denna lags ikraftträdande en hänvisning till Enheten för hälso- och sjukvård för fångar.

Personalen vid Brottsförmyndighetens hälsovårdsenhet samt motsvarande tjänster överförs när denna lag träder i kraft till Enheten för hälso- och sjukvård för fångar. Vid överföringen iakttas bestämmelserna i 2 kap. i statstjänstemannalagen (750/1994).

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar är som arbetsgivare skyldig att i enlighet med 5 § i lagen om kollektivavtal (436/1946) iakttas bestämmelserna i det tjänstekollektivavtal om lönesystem som Brottsförmyndighetens ingått, sådana de gällde för enheten den 31 december 2015 fram till utgången av den pågående avtalsperioden.

Lag

om ändring av 2 och 3 § i lagen om patientens ställning och rättigheter

I enlighet med riksdagens beslut

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

ändras i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) 2 § 4 punkten och 3 § 1 mom., sådana de lyder, 2 § 4 punkten i lag 1450/2015 och 3 § 1 mom. i lag 1335/2010, som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

4) *verksamhetsenhet för hälso- och sjukvård* en hälsovårdscentral enligt folkhälsolagen (66/1972) och andra kommunala verksamhetsenheter som sköter uppgifter enligt folkhälsolagen, sjukhus och separata verksamhetsenheter för sjukvård samt andra helheter med ansvar för vården som samkommunen för sjukvårdsdistriktet bestämmer enligt lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989), enheter som tillhandahåller hälso- och sjukvårdstjänster enligt lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990), arbetshälsoinstitutet till den del det tillhandahåller hälso- och sjukvårdstjänster enligt lagen om arbetshälsoinstitutets verksamhet och finansiering (159/1978), statens sinnessjukhus enligt lagen om statens sinnessjukhus (1292/1987), enheter inom försvarsmakten som svarar för att ordna hälso- och sjukvård enligt lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987) till den del de producerar hälso- och sjukvårdstjänster samt Enheten för hälso- och sjukvård för fångar enligt lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar (/),

3 §

Rätt till god hälso- och sjukvård samt till gott bemötande

Var och en som varaktigt bor i Finland har utan diskriminering och inom gränserna för de resurser som vid respektive tidpunkt står till hälso- och sjukvårdens förfogande rätt till sådan hälso- och sjukvård som hans eller hennes hälsotillstånd förutsätter. I fråga om sådana personers rätt till vård som tillfälligt vistas i Finland gäller vad som föreskrivs särskilt eller vad som avtalas därom mellan stater på basis av ömsesidighet. I fråga om kommunernas och statens skyldighet att ordna hälso- och sjukvårdstjänster gäller dessutom folkhälsolagen, lagen om specialiserad sjukvård, hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986), mentalvårdslagen (1116/1990), lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar och lagen om hälsovården inom försvarsmakten.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

Lag

om ändring av 2 § i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (669/2008) 2 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 1448/2015, som följer:

2 §

Uppgifter

Verket ska sköta följande:

1) den tillståndsförvaltning, styrning och tillsyn som föreskrivs för verket i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården (817/2015), folkhälsolagen (66/1972), lagen om företagshälsovård (1383/2001), lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989), hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), mentalvårdslagen (1116/1990), lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990), lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986), lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987), lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007), lagen om elektroniska recept (61/2007), socialvårdslagen (1301/2014), lagen om privat socialservice (922/2011), lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977), hälsoskyddslagen (763/1994), alkohollagen (1143/1994), tobakslagen (693/1976), gentekniklagen (377/1995), lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (629/2010) och lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar (/),

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om temporär ändring av 2 § i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut

ändras temporärt i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (669/2008) 2 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 1449/2015, som följer:

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

2 §

Uppgifter

Verket ska sköta följande:

1) den tillståndsförvaltning, styrning och tillsyn som föreskrivs för verket i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), folkhälsolagen (66/1972), lagen om företagshälsovård (1383/2001), lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989), hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), mentalvårdslagen (1116/1990), lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990), lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986), lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987), lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007), lagen om elektroniska recept (61/2007), socialvårdslagen (1301/2014), lagen om privat socialservice (922/2011), lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977), hälsoskyddslagen (763/1994), alkohollagen (1143/1994), tobakslagen (693/1976), gentekniklagen (377/1995), lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (629/2010) och lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar (/),

Denna lag träder i kraft den

20 och gäller till och med den 29 februari 2016.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om Brottspåföljdsmyndigheten

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Brottspåföljdsmyndigheten (953/2009) 4 § 1 mom., sådant det lyder i lag 715/2012, och

fogas till 4 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 715/2012, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., som följer:

4 §

Organisation

Vid Brottspåföljdsmyndigheten finns en centralförvaltningsenhet och en utbildningscentral. För Brottspåföljdsmyndighetens gemensamma uppgifter kan även andra enheter inrättas.

För ordnandet av hälso- och sjukvården för fångar svarar Enheten för hälso- och sjukvård för fångar enligt lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar (/).

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av fängelselagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fängelselagen (767/2005) 1 kap. 4 § 1 mom., 2 kap. 10 § 1 mom., 5 kap. 9 § 2 mom., 10 kap. 1 §, 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 7, 8, 10 och 11 §, 12 kap. 1 § 2 mom. och 19 kap. 11 §, av dem 1 kap. 4 § 1 mom., 5 kap. 9 § 2 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. sådana de lyder i lag 393/2015, 2 kap. 10 § 1 mom. sådant det lyder i lag 33/2015, 10 kap. 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 735/2011 samt 10 kap. 7, 8, 10 och 11 § sådana de lyder i lag 735/2011, och *fogas* till 19 kap. en ny 8 a § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser om verkställighet av fängelse

4 §

Organisationen för verkställighet av fängelse

För verkställighet av fängelse svarar Brottspåföljdsmyndigheten. Brottspåföljdsmyndigheten är uppdelad i brottspåföljdsregioner. Varje brottspåföljdsregion har ett bedömningscentrum och fängelser. För ordnandet av hälso- och sjukvården svarar den i lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar (/) avsedda Enheten för hälso- och sjukvård för fångar som är underställd Institutet för hälsa och välfärd. För verkställighet av domar svarar en riksomfattande verkställighetsenhet.

2 kap.

Inledande av verkställighet

10 §

Beslutanderätt

Direktören för ett bedömningscentrum eller den tjänsteman som i arbetsordningen förordnats till direktörens ställföreträdare beslutar om i 3 § och 4 § 1 och 2 mom. avsett uppskov med fäng-

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

elsestraff och i 6 § avsett återkallande av uppskov. En utmätningsman beslutar om uppskov med i 4 § 3 mom. avsett förvandlingsstraff för böter och om återkallande av sådant uppskov. Utlåtande från Enheten för hälso- och sjukvård för fångar ska begäras när uppskov söks av hälsoskäl.

5 kap.

Placering i fängelset

9 §

Beslutanderätt

En sysselsättningsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om placering av fångar på avdelningar, så som bestäms i fängelsets arbetsordning. En sysselsättningsansvarig eller säkerhetsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om avskilt boende på en fånges egen begäran. Den överläkare som svarar för verksamheten på ett sjukhus vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar eller en av överläkaren förordnad läkare beslutar om intagning på sjukhuset och utskrivning därifrån.

10 kap.

Social- och hälsovård

1 §

Hälso- och sjukvård för fångar

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar svarar för ordnandet av hälso- och sjukvård samt medicinsk rehabilitering som motsvarar fångarnas medicinska behov. Enheten för hälso- och sjukvård för fångar har sjukhus och polikliniker som har verksamhetsställen vid olika enheter inom Brottsförhållningsmyndigheten.

På fångar som är patienter vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar tillämpas denna lag. För straffverkställighet vid enheten svarar Brottsförhållningsmyndigheten. Brottsförhållningsmyndigheten ska se till att fångarna har tillgång till vård och rehabilitering enligt 1 mom.

Bestämmelserna i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992), lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), mentalvårdslagen (1116/1990), lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986) och lagen om företagshälsovård (1383/2001) ska iaktas när hälso- och sjukvården ordnas.

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

2 §

Temporär vård och undersökning utanför fängelset

Om en fånge är sjuk eller skadad och inte på tillbörligt sätt kan vårdas eller undersökas vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar, ska han eller hon under behövlig bevakning temporärt sändas för vård eller undersökning utanför fängelset.

3 §

Frigivning från ett fängelse för vård

Om en fånge på grund av en allvarlig sjukdom eller en svår skada fortgående befinner sig i livsfara eller i ett tillstånd som kräver specialistvård, och om behandling av fången vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar eller i vård enligt 2 § är särskilt svår att ordna, kan han eller hon frigges för vård utanför fängelset.

7 §

Kostnader för hälso- och sjukvård

Hälsovård, sjukvård och medicinsk rehabilitering enligt fångarnas medicinska behov betalas med statsmedel. Betalningsskyldigheten för staten kräver att den undersökning eller vård som ordnas utanför fängelset ska vara ordinerad eller godkänd av en läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar.

8 §

Vård på egen bekostnad

En fånge har rätt att på egen bekostnad med tillstånd av en läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar få medicinering, undersökning och annan hälso- och sjukvård i fängelset.

10 §

Beslutanderätt

Beslut om medicinering, innehav av mediciner, undersökning och annan hälso- och sjukvård som gäller fångar i fängelser fattas av en läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar. En tandläkare fattar beslut om tandvård.

Fängelsedirektören beslutar, efter att om möjligt ha hört en läkare, om att sända en fånge för vård eller undersökning enligt 2 §. Brottsförvaltningsmyndighetens centralförvaltningsenhet beslutar på framställning av fängelset och efter att ha hört den läkare som är föreståndare för Enheten för hälso- och sjukvård för fångar om frigivning från fängelset enligt 3 §.

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

11 §

Närmare föreskrifter

Institutet för hälsa och välfärd meddelar närmare föreskrifter om ordnande av hälsokontroller samt hälso- och sjukvård för fångar i fängelserna.

12 kap.

Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation

1 §

Brevväxling och granskning av postförsändelser

Brev eller andra postförsändelser till eller från en fånge får öppnas och dess innehåll granskas utan att ett eventuellt meddelande i försändelsen läses, om formen eller storleken på försändelsen är sådan att man kan sluta sig till att den också innehåller någonting annat än ett förtroligt meddelande eller om det annars finns grundad anledning att misstänka att den innehåller i 1 mom. avsedda förbjudna ämnen eller föremål. Trots bestämmelserna i detta moment får brev eller andra postförsändelser till en fånge i ett slutet fängelse eller i en enhet underställd Enheten för hälso- och sjukvård för fångar dock öppnas och dess innehåll granskas utan att ett eventuellt meddelande i försändelsen läses, för att ta reda på om försändelsen innehåller nämnda ämnen eller föremål.

19 kap.

Anmälningar och lämnande av upplysningar

8 a §

Anmälan till Enheten för hälso- och sjukvård för fångar

Om det med stöd av omständigheter som framkommit i samband med övervakningen av fångar eller vid skötseln av Brottsförhållningsmyndighetens andra uppgifter finns skäl att misstänka att en fånge äventyrar ordningen eller säkerheten vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar eller en fånges eller någon annan persons säkerhet, får Brottsförhållningsmyndigheten anmäla saken till Enheten för hälso- och sjukvård för fångar.

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

11 §

Beslutanderätt

Fängelsedirektören eller en av direktören förordnad säkerhetsansvarig beslutar om anmälningar och lämnande av upplysningar enligt 1, 2, 4, 5, 8 och 8 a §.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av häktninglagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i häktninglagen (768/2005) 6 kap. 1, 2 och 6 §, 7 § 1 mom. och 8 § samt 16 kap. 1 § 1 och 3 punkten,
av dem 6 kap. 1 och 6 §, 7 § 1 mom. och 8 § sådana de lyder i lag 736/2011 samt 16 kap. 1 § 1 och 3 punkten sådana de lyder i lag 394/2015, som följer:

6 kap.

Social- och hälsovård

1 §

Hälso- och sjukvård för häktade

Den i lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar (/) avsedda Enheten för hälso- och sjukvård för fångar svarar för ordnandet av hälso- och sjukvård samt medicinsk rehabilitering som motsvarar de häktades medicinska behov. Brottsförhållningsmyndigheten ska se till att de häktade har tillgång till sådan vård och rehabilitering.

En häktad har rätt att med tillstånd av en läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar på egen bekostnad få medicinering, undersökningar och annan hälso- och sjukvård i fängelset, om det inte äventyrar syftet med häktningen.

Bestämmelserna i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992), lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), mentalvårdslagen, lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986) och lagen om företagshälsovård (1383/2001) ska iakttas när hälso- och sjukvården ordnas.

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

2 §

Temporär vård och undersökning utanför fängelset

Om en häktad är sjuk eller skadad och inte på tillbörligt sätt kan vårdas eller undersökas vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar, ska han eller hon under behövlig bevakning temporärt sändas för vård eller undersökning utanför fängelset.

6 §

Kostnader för hälso- och sjukvård

Häsovård, sjukvård och medicinsk rehabilitering enligt de häktades medicinska behov betalas med statsmedel. Betalningsskyldigheten för staten kräver att den undersökning eller vård som ordnas utanför fängelset ska vara ordinerad eller godkänd av en läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar.

7 §

Beslutanderätt

Beslut om medicinering, innehav av mediciner, undersökning och annan hälso- och sjukvård som gäller häktade i fängelser fattas av en läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar. En tandläkare fattar beslut om tandvård.

8 §

Närmare föreskrifter

Institutet för hälsa och välfärd meddelar närmare föreskrifter om ordnande av hälsokontroller samt hälso- och sjukvård för häktade i fängelserna.

16 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Tillämpning av fängelselagen

Vid verkställighet av häktning tillämpas vad som föreskrivs om verkställighet av fängelse i följande bestämmelser i fängelselagen:

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

1) 1 kap. 4 § om organisationen för verkställighet av fängelse, 5 a § om nära anhörig och annan närstående, 6, 8 och 9 § om utövande av befogenheter och om behörighet samt 11 § om handräckning,

3) 5 kap. 1 § 1 mom. om avdelningar, 8 § om dagordningen på en avdelning, 9 § 1 mom. om beslutanderätten vid fastställande av dagordningen på avdelningarna och om beslutanderätten för en i 9 § 2 mom. avsedd överläkare eller en av denne förordnad läkare,

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 77 § i lagen om verkställighet av samhällspåföljder

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om verkställighet av samhällspåföljder (400/2015) 77 § som följer:

77 §

Övervakning av läkemedelsbehandling och omprövning av villkor om läkemedelsbehandling, annan behandling och stöd

Den i lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar (/) avsedda Enheten för hälso- och sjukvård för fångar ska avtala med ett universitetssjukhus och en enhet inom den specialiserade sjukvården om hur läkemedelsbehandlingen ska ordnas och därmed förknippade blod- och urinprov tas.

Villkor om läkemedelsbehandling och eventuell annan behandling och stöd ska omprövas med högst tre månaders intervall.

En läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar fattar beslut om övervakning och avslutande av läkemedelsbehandling samt annan behandling och stöd. I brådskande fall kan också en läkare vid det sjukhus eller den enhet inom den specialiserade sjukvården som avses i 1 mom. avbryta läkemedelsbehandlingen tillfälligt. En läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar ska omedelbart informeras om att läkemedelsbehandlingen tillfälligt avbrutits. Denna läkare fattar det slutliga beslutet om läkemedelsbehandlingen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

Lag

om ändring av lagen om övervakad frihet på prov

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om övervakad frihet på prov (629/2013) 4 §, 13 § 2 mom., 20 § och 32 § 3 mom.,
av dem 4 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 404/2015 samt 13 § 2 mom. och 32 § 3 mom. så-
dana de lyder i lag 404/2015, som följer:

4 §

Läkemedelsbehandling och psykosocial behandling som villkor för friheten på prov

Som villkor för övervakad frihet på prov kan ställas att en fånge som dömts för sexualbrott för-
binder sig att iaktta sådan läkemedelsbehandling för förebyggande av återfall i sexualbrott som en
läkare vid den i lagen om Enheten för hälso- och sjukvård för fångar (/) avsedda Enheten för
hälso- och sjukvård för fångar har förordnat för fången och till övervakning av läkemedelsbe-
handlingen. Förutom iakttagande av förordnanden om läkemedelsbehandling kan det också som
villkor ställas att fången förbinder sig att iaktta förordnanden om psykosocial behandling och psy-
kosocialt stöd. Som villkor ställs i detta fall också att fången förbinder sig att fortsätta iaktta lä-
kemedelsbehandlingen och eventuellt tillhörande annan behandling och stöd och samtycker till
övervakningen av att förordnandena iakttas också under villkorlig frigivning.

Fången ska ge en läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar sitt skriftliga samtycke
till läkemedelsbehandlingen. Innan samtycket ges ska läkaren klargöra verkningarna av läkeme-
delsbehandlingen för fången.

Före placeringen i frihet på prov ska Brottspåföljdsmyndigheten för fången klargöra de påfölj-
der som ett upphörande med läkemedelsbehandlingen leder till. Bestämmelser om påföljderna
finns i 26 § och i 74 § i lagen om verkställighet av samhällspåföljder (400/2015).

13 §

Beredning av övervakad frihet på prov för långtidsfångar

Bedömningscentrumet ska vid behov stå i kontakt med de myndigheter, inrättningar, samman-
slutningar och enskilda personer som berörs av verkställigheten av friheten på prov samt vid be-
hov personligen kalla fången till bedömningscentrumet för en bedömning. Bedömningscentrum-
et ger sitt utlåtande om huruvida den övervakade friheten på prov i fråga om fången som avtjänar
ett fängelsestraff på livstid eller hela straffet upprätthåller och främjar hans eller hennes färdig-
heter för anpassning i samhället, samt reder ut huruvida de övriga förutsättningarna för överva-
kad frihet på prov uppfylls. Särskilda bestämmelser gäller för utlåtandet från Enheten för hälso-
och sjukvård för fångar.

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

20 §

Övervakning av läkemedelsbehandling

En fånge som har förbundet sig till läkemedelsbehandling som avses i 4 § ska lämna de urin- eller blodprov som är nödvändiga för övervakningen av läkemedelsanvändningen och fastställandet av behandlingens säkerhet. Den som har placerats i frihet på prov är skyldig att infinna sig vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar eller ett universitetssjukhus eller en enhet inom den specialiserade sjukvården som anges separat för att lämna prov.

Enheten för hälso- och sjukvård för fångar ska med universitetssjukhuset eller enheten inom den specialiserade sjukvården avtala om hur läkemedelsbehandlingen ska ordnas och tillhörande blod- och urinprov tas.

32 §

Beslutanderätt

En läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar fattar beslut om påbörjande, övervakning och upphörande av sådan läkemedelsbehandling och annan behandling och stöd som avses i 4 §. I brådskande fall kan också en läkare vid ett sjukhus eller en enhet inom den specialiserade sjukvården som avses i 20 § avbryta läkemedelsbehandlingen tillfälligt. En läkare vid Enheten för hälso- och sjukvård för fångar ska omedelbart informeras om att behandlingen avbrutits tillfälligt. Denna läkare fattar det slutliga beslutet om läkemedelsbehandlingen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten (1069/2015) 10 och 27 § samt 29 § 3 mom. och
ändras 3 § 1 och 2 mom., 13 § 2 och 3 mom. samt rubriken för 29 § och 29 § 4 mom. som följer:

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

3 §

Brottspåföljdsmyndighetens riksomfattande personregister

För behandling av uppgifter som avses i denna lag förvaltar Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet Brottspåföljdsmyndighetens informationssystem med tillhörande register.

Brottspåföljdsmyndighetens informationssystem omfattar följande personregister:

- 1) verkställighetsregistret,
 - 2) samhällspåföljdsregistret,
 - 3) övervaknings- och verksamhetsregistret,
 - 4) säkerhetsregistret.
-

13 §

Behörighet att behandla uppgifter

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. får

1) uppgifterna i det klientregister för socialvård som ingår i samhällspåföljdsregistret och i det klientregister för socialvård som ingår i övervaknings- och verksamhetsregistret behandlas endast av personer som deltar i skötseln av uppgifter inom socialvården,

2) uppgifterna i säkerhetsregistret behandlas endast av sådana tjänstemän vid Brottspåföljdsmyndigheten som särskilt utsetts av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet.

Utöver vad som föreskrivs i 2 mom. 1 punkten iakttas dessutom vad som i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården föreskrivs om övervakning av användningen.

29 §

Rätt att få uppgifter av domstol

Handlingar som erhållits med stöd av denna paragraf får endast hanteras av sådana tjänstemän vid Brottspåföljdsmyndigheten som nödvändigtvis behöver handlingarna för att utföra sina i 1 mom. nämnda uppgifter. Handlingarna ska förstöras så snart de inte längre behövs för de syften som anges i de momenten.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 8.12.2015

Riksdagens svar RSv 107/2015 rd

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare